

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJĄ

2021-09-14 Nr. 4D-2021/1-809
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje buvo gautas X (toliau vadinama – Pareiškėjas, pareiškėjas) skundas (toliau vadinama – Skundas) dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos (toliau vadinama ir – Vyriausybės kanceliarija arba LRVK) atsakingų pareigūnų galimai netinkamų veiksmų nagrinėjant jo 2021-06-08 skundą.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, Pareiškėjas nurodo:

2.1. „Pareiškėjas su skundu kreipėsi į kanclerę G. B. (skundo kopiją pateikė LRVK) ir prašė atidžiai susipažinti su pirminiu 2021 m. gegužės 25 d. pareiškėjo kreipimusi ir jame pareikštais reikalavimais (prašymais), atidžiai iširti pirmiau nurodytas aplinkybes ir su skundu pateikiamus dokumentus, juos įvertinti ir inicijuoti administracinę procedūrą, taip, kaip administracinė procedūra suprantama Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme. Atsisakant inicijuoti administracinę procedūrą reikalavo: 1) priimti administracinį sprendimą; 2) sprendime aiškiai nurodyti sprendimo motyvus; 3) sprendime aiškiai nurodyti teisės normas, kuriomis remiantis: a) Vyriausybė laiku neįteikė pareiškėjui pageidautos pažymos apie priimtus dokumentus; b) Vyriausybė Taisyklėse bei VAĮ numatytais terminais nepersuntė pareiškėjo kreipimosi Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ar Valstybinei asmens duomenų inspekcijai; c) Vyriausybė VAĮ nustatytu terminu neinformavo pareiškėjo apie jo kreipimosi persiuntimą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „2021-06-14 LVRK aktu Nr. PSA-1114 (toliau ir – Aktas) pateikė atsakymą. LRVK mano, kad [skunde] keliami klausimai nepriskirti Vyriausybės kanceliarijai ir kad pareiškėjo situacija neleidžia daryti prielaidos administracinės procedūros pagrindui, t. y. nėra tenkinamos sąlygos, numatytos Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 2 ir 5 dalyse“;

2.3. „G. V. turėjo nusišalinti nuo skundo nagrinėjimo, kuris iš dalies buvo susijęs su jos vadovaujamo skyriaus (Atviros vyriausybės grupė (Asmenų aptarnavimo skyrius) ir jos pačios veikla. Kanclerė galėjo atsižvelgti į skunde išdėstytą prašymą ir atidžiai iširti pirmiau nurodytas aplinkybes bei su skundu pateikiamus dokumentus, juos įvertinti, tačiau pareiškėjui nebuvo pateikti duomenys, patvirtinantys, kad Kanclerė atliko pareiškėjo prašomus veiksmus“;

2.4. „Jokio administracinio sprendimo dėl pareiškėjo 2021-06-08 skundo Nr. PSG-2873 kanclerė G. B. nepriėmė. Pareiškėjo skundas buvo paliktas nenagrinėtas nepagrįstai.“

3. Seimo kontrolieriaus Pareiškėjas prašo:

3.1. „[...] įvertinti kartu su šiuo Skundu pateikiamus dokumentus: 2021-06-08 skundą Nr. PSG-2873 ir 2021-06-14 aktą Nr. PSA-1114, pateiktų dokumentų turinius, juos [pateiktų dokumentų turinius] iširti“;

3.2. „Įvertinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos tarnautojų veiklą, G. B. ir G. V. veiklą, galiojančių teisės aktų (reglamentuojančių viešojo administravimo subjektų veiklą) ir Chartijos nuostatų prasme“;

3.3. „Visapusiškai ir objektyviai iširti ir nustatyti Skundui svarbias faktines aplinkybes: (i) ar valstybės tarnautoja G. V. turėjo nusišalinti nuo su jos galimai netinkama veikla susijusio klausimo nagrinėjimo; (ii) ar Kanclerė G. B. turėjo pareigą įvertinti pareiškėjo skundo turinį ir priimti administracinį sprendimą; (iii) ar Kanclerė turėjo pareigą pagrįsti sprendimą atsisakyti pradėti administracinę procedūrą; (iv) ar skundžiamų tarnautojų (darbuotojų) pateikti motyvai yra pakankami, kad būtų atsisakoma iširti pareiškėjo skundą ir pateikti administracinį sprendimą.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Seimo kontrolierius dėl Pareiškėjo Skunde nurodytų aplinkybių kreipėsi į Vyriausybės kanceliariją.

Iš LRVK kanceliarijos pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

4.1. „Pareiškėjas 2021 m. gegužės 25 d. raštu (toliau – Kreipimasis) (Vyriausybės kanceliarijoje registruotas 26 d. Nr. PSG-2686) kreipėsi į Y socialinės globos namus (toliau – Globos namai) „Dėl asmens duomenų apsaugos pažeidimo“. Pažymėtina, kad Kreipimosi adresatu buvo nurodyti Globos namai, o šio Kreipimosi kopija pateikta Vyriausybei. Kreipimesi Pareiškėjas nurodė, kad viešame informacijos lauke galimai neteisėtai skelbiami mirusio jo šeimos nario asmens duomenys [...]“;

4.2. „Tą pačią dieną (2021 m. gegužės 25 d.) Pareiškėjas atsiuntė patikslintą kreipimąsi, adresuotą Globos namams, ir jo kopiją Vyriausybei, kuriame pakeitė pirmąjį reikalavimą, prašydamas „iširti privataus gyvenimo neliečiamumo ir informacijos konfidencialumo pažeidimą“, ir trečiajį reikalavimą, nurodydamas „pateikti tyrimo išvadą“;

4.3. „2021 m. birželio 8 d. Pareiškėjas raštu (Vyriausybės kanceliarijoje registruotas 2021 m. birželio 8 d. Nr. PSG-2873) kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerę ir teigė, „kad **neturi duomenų** apie tai, kad Vyriausybės kanceliarija veikia taip, kaip nustatyta teisės aktuose, ir skundėsi, kad nagrinėjant jo 2021 m. gegužės 25 d. kreipimasis (pirminį ir patikslintą) buvo pažeistos jo teisės ir teisėti lūkesčiai“ [...]“;

4.4. „Pareiškėjui (2021 m. birželio 14 d. Vyriausybės kanceliarijos raštu Nr. PSA-1114) buvo paaiškinta, kad jo keliami klausimai **pagal kompetenciją** (įstatymų nustatyta tvarka) nepriskirtini Vyriausybės kanceliarijai (prašoma iširti su Vyriausybės kanceliarijos veikla nesusijusias aplinkybes, nurodytas Pareiškėjo pateikiamuose dokumentuose). Pažymėta, kad Pareiškėjo aprašyta situacija neleidžia daryti prielaidos administracinės procedūros pagrindui, t. y. nėra tenkinamos sąlygos, nurodytos VAĮ 2 straipsnio 2 ir 5 dalyse. Taip pat Pareiškėjas informuotas, kad informacinio pobūdžio raštais nėra formuluojami patvarkymai (įpareigojimai), todėl tokie raštai patys savaime nesukelia asmenims teisiųjų pasekmių [...]“;

4.5. „[...] Pareiškėjo Kreipimasis buvo adresuotas Globos namams, t. y. kompetentingai įstaigai, kuri galimai yra mirusio asmens duomenų valdytoja ir tvarkytoja, kurios darbuotojas(i) galimai neteisėtai paviešino Pareiškėjo mirusio šeimos nario asmens duomenis. Todėl tik ši įstaiga gali ir privalo iširti Pareiškėjo kreipimesi nurodytas aplinkybes ir informuoti jį apie priimtus sprendimus įstatymų nustatyta tvarka ir terminais. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Pareiškėjo kreipimesi nebuvo prašymų, susijusių su Vyriausybės kanceliarijos kompetencija“;

4.6. „Pareiškėjo 2021 m. birželio 8 d. kreipimesi nėra nurodyti konkretūs valstybės tarnautojai, kurių veiksmus Pareiškėjas skundžia, tačiau pažymime, kad Vyriausybės kanceliarijos 2021 m. birželio 7 d. rašto Nr. PSA-1079 rengėjas nedalyvavo nagrinėjant Pareiškėjo 2021 m. birželio 8 d. kreipimąsi. Paaiškiname, kad VAI 24 straipsnis numato tik valstybės tarnautojo nusišalinimą, kai pradėta administracinė procedūra. Vyriausybės kanceliarija 2021 m. birželio 14 d. raštu Nr. PSA-1114 pranešė Pareiškėjui, kad jo aprašyta situacija neleidžia daryti prielaidos administracinės procedūros pagrindui, todėl manytina, kad šiuo atveju negali būti taikomos administracinę procedūrą reglamentuojančios nuostatos, susijusios su valstybės tarnautojų nusišalinimu“;

4.7. „Paaiškiname, kad Vyriausybės kanceliarija nepateikė pažymos apie priimtus dokumentus, nes nėra įgaliota spręsti Pareiškėjo Kreipimesi keliamų klausimų, tačiau, vadovaudamasi gero administravimo principu, Pareiškėjui elektroniniu būdu pranešė jo Kreipimosi gavimo datą ir dokumento registracijos Vyriausybės kanceliarijoje numerį“;

4.8. „Informuojame, kad Vyriausybės kanceliarija 2021 m. birželio 7 d. raštu Nr. PSA-1079 pranešė Pareiškėjui, kad gavo jo kreipimosi, adresuoto Globos namams, kopiją ir su jos turiniu susipažino. Kadangi Pareiškėjo Kreipimasis buvo adresuotas įstaigai pagal kompetenciją (Globos namams), jo Vyriausybės kanceliarija papildomai šiai įstaigai nesiuntė. Tačiau, vadovaudamasi gero administravimo principu, apie Pareiškėjo gautą Kreipimąsi informavo Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, kaip įstaigą, įgyvendinančią Globos namų savininko teises ir pareigas. Kartu pažymime, kad informacinio pobūdžio informacijos pateikimo terminai nei VAI, nei Taisyklėse nėra numatyti“;

4.9. „Vyriausybės kanceliarija nėra nei mirusio asmens duomenų valdytoja, nei asmens duomenų tvarkytoja, o jos kompetencija apibrėžta įstaigos nuostatuose, kuriuose nėra numatyta, kad Vyriausybės kanceliarija atliktų asmens duomenų apsaugos tyrimą kitose įstaigose, nustatytų asmens duomenų apsaugos pažeidimo faktą, ar inicijuotų administracinę procedūrą kitose įstaigose. Pažymime, kad pats Pareiškėjas savo patikslintame Kreipimesi nurodė, kad dėl mirusiųjų asmenų asmens duomenų galimai netinkamo tvarkymo galima kreiptis į teismą arba atitinkamai į sveikatos priežiūros įstaigą, o taip jis ir padarė tiesiogiai kreipdamasis į Globos namus“;

4.10. „Vyriausybės kanceliarija Pareiškėjo Kreipimosi nepersiuntė Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, nes ji nenagrinėja skundų dėl mirusio asmens duomenų tvarkymo“;

4.11. „[...] reaguodama į Pareiškėjo kreipimasis Vyriausybės kanceliarija veikė atidžiai ir rūpestingai: elektroniniu būdu pranešė Pareiškėjui apie Kreipimosi gavimo datą ir dokumento registracijos Vyriausybės kanceliarijoje numerį [...] ir apie gautą Pareiškėjo Kreipimąsi informavo Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, kaip įstaigą, įgyvendinančią Globos namų savininko teises ir pareigas [...]. Toks veiksmas susijęs su gero administravimo principu, iš jo kylančiais reikalavimais veikti atidžiai ir rūpestingai [...]“

Tyrimui reikšmingos Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos

5. Su Skunde nurodytomis aplinkybėmis susijusios Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos:

5.1. Seimo kontrolierių įstatymo (SKI):

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„1. **Biurokratizmas** – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]“;

12 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriami skundai

„1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“;

22 straipsnis. Seimo kontrolieriaus sprendimai

„1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: 1) pripažinti skundą pagrįstu; 2) atmesti skundą; 3) nutraukti skundo tyrimą. [...] 3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

5.2. Viešojo administravimo įstatymo (VAI):

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

„1. Šis įstatymas nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; ūkio subjektų veiklos priežiūros pagrindines nuostatas; garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. [...]“;

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„2. **Administracinė procedūra** – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmis, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. 3.

Administracinės procedūros sprendimas – administracinis sprendimas, kurio priėmimu baigiama administracinė procedūra. [...]. 12. **Skundas** – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti“;

11 straipsnis. Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas

„1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. 2. Prašymas ar skundas gali būti pateiktas asmeniškai arba per atstovą, tiesiogiai arba paštu, per kurjerį arba elektroniniais ryšiais. Atstovo teisė atstovauti turi būti įrodoma rašytiniu sutikimu. 3. Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu: 1) nėra galimybės prašymą ar skundą teikiančią asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumo; 2) jis grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais arba jeigu jo turinys nekonkretus ir nesuprantamas ir dėl to viešojo administravimo subjektas negali tokio prašymo ar skundo išnagrinėti; 3) paaiškėja, kad dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą; 4) paaiškėja, kad skundą dėl to paties klausimo pradėjo nagrinėti išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija ar teismas; 5) nuo skunde nurodytų pažeidimų paaiškėjimo asmeniui dienos iki skundo padavimo dienos yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai; 6) prašymas ar skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją. 4. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją

prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis“;

23 straipsnis. Administracinės procedūros pradžia

„1. Administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas, valstybės tarnautojas, kitas įstatymų nustatyta specialų statusą turintis fizinis asmuo, darbuotojas arba viešojo administravimo subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens sudaryta komisija rašytiniu pavedimu per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos. 2. Draudžiama persiųsti (perduoti) skundą nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui, kitam įstatymų nustatyta specialų statusą turinčiam fiziniam asmeniui ar darbuotojui, o kai skundas dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų ar neveikimo paduodamas aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, – viešojo administravimo subjektui ar jo administracijos padaliniui, kurių veiksmai yra skundžiami. [...]“

5.3. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, (toliau vadinama – Taisyklės) nustatyta:

24 punktas – „Priėmus prašymą ar skundą, asmens pageidavimu įteikiama, o jeigu prašymas ar skundas gautas paštu arba elektroninėmis priemonėmis, asmens pageidavimu per 3 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos asmens nurodytu adresu arba elektroninio pašto adresu išsiunčiama Taisyklių priede nustatytos formos pažyma apie priimtus dokumentus“;

38 punktas – „Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

6. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama ir – LVAT) praktika:

6.1. LVAT 2016-02-03 nutartyje administracinėje byloje Nr. AS-78-143/2016, be kita ko, nurodyta:

6.1.1. „Pagal ABTĮ 3 straipsnio 1 dalį, administracinis teismas sprendžia ginčus dėl teisės viešojo administravimo srityje. ABTĮ 5 straipsnio 1 dalis numato, jog kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė ar įstatymų saugomas interesas. Šio straipsnio 3 dalies 1 punkte įtvirtinta, jog teismas imasi nagrinėti administracinę bylą pagal asmens arba jo atstovo, kuris kreipiasi, kad būtų apginta jo teisė arba įstatymų saugomas interesas, skundą ar prašymą. ABTĮ 22 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad skundą (prašymą) dėl viešojo administravimo subjekto priimto administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) turi teisę paduoti asmenys, taip pat kiti viešojo administravimo subjektai, įskaitant valstybės ir savivaldybių viešojo administravimo tarnautojus, pareigūnus ir įstaigų vadovus, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti. Vadovaujantis šiomis teisės normomis, galima daryti išvadą, kad administraciniams teismams priskirta nagrinėti administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veiksmų (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo. Kai skundžiamas aktas ar veiksmas akivaizdžiai jokių teisinių pasekmių nesukelia, jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu. Nagrinėdamas skundus dėl teisinių pasekmių, negalinčių sukelti ir nesukeliančių aktų ar veiksmų,

teismas asmens teisių apginti negalėtų, nes net ir patenkinus skundą, asmens teisių ir pareigų apimtis (jo teisių ir pareigų bei įstatymo saugomų interesų gynimo požiūriu) nepasikeistų, o pats procesas būtų iš esmės beprasmis (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. rugsėjo 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁵²⁵-540/2008; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. liepos 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS¹⁴⁶-391/2009; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. balandžio 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁸²²-172/2010; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. spalio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS¹⁴³-560/2010 ir kt.)“;

6.1.2. „[...] atsakovo raštas yra tik informacinio pobūdžio dokumentas, pats savaime nesukeliantis pareiškėjui kokių nors teisinių pasekmių. Jame nėra jokių pareiškėjui skirtų patvarkymų (įpareigojimų), todėl nelaikytinas ABTĮ nustatyta tvarka skundžiamu administraciniu aktu“;

6.2. LVAT 2014-05-28 nutartyje administracinėje byloje Nr. A261-610/2014, be kita ko, nurodyta:

„[...] viešojo administravimo subjektas, bet kokiu būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ja nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyto būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAI [Viešojo administravimo įstatymas], kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]“;

6.3. LVAT 2011-08-08 nutartyje administracinėje byloje Nr. A444-2906/2011, be kita ko, nurodyta:

„[...] atsakovai neturėjo ir neturi prievolės atsakyti į šį prašymą, kadangi jame adresatu buvo nurodytas tik Lietuvos Respublikos kultūros ministras, o kitoms institucijoms jis buvo siunčiamas tik žiniai“;

6.4. LVAT 2008-11-08 nutartyje administracinėje byloje Nr. ⁴⁴⁴-4/2008, be kita ko, nurodyta:

„Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra akcentavęs būtinybę viešojo administravimo subjektams laikytis įstatymų viršenybės principo, nurodydamas, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu, veikla vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, o bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatytą kompetenciją, pripažįstami neteisėtais (2006 m. liepos 25 d. sprendimas administracinėje byloje I⁴⁴⁴-2/2006; 2006 m. liepos 28 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-4/2006).“

Išvados

7. Iš Skundo turinio nustatyta, kad Pareiškėjas iš esmės skundžiasi dėl Vyriausybės kanceliarijos atsakingų pareigūnų galimai netinkamų veiksnių nagrinėjant jo 2021-06-08 skundą:

7.1. nepradėjus administracinės procedūros ir nepriėmus administracinės procedūros sprendimo dėl jo 2021-06-08 skunde nurodytų aplinkybių (dėl pažymos apie priimtus dokumentus nepateikimo, dėl teisės aktuose nustatyto termino persiūsti asmens kreipimąsi nagrinėti kompetentingoms institucijoms pažeidimo, dėl laiku neinformavimo apie Kreipimosi persiuntimą kitai institucijai (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai);

7.2. 2021-06-08 skundą nagrinėjus dalyvaujant skundžiamam pareigūnui.

8. Iš Vyriausybės kanceliarijos Seimo kontrolieriui pateiktų paaiškinimų ir kitų gautų dokumentų nustatyta, kad Pareiškėjas elektroniniu paštu atsiuntė LRVK 2021-05-25 kreipimąsi (toliau vadinama – Kreipimasis). Kaip Kreipimosi adresatas buvo nurodyti Y socialinės globos namai (Globos namai), o šio Kreipimosi kopija pateikta Vyriausybei. Kreipimesi buvo keliama problema dėl viešame informacijos lauke galimai neteisėtai skelbiamų mirusio jo šeimos nario asmens duomenų. Vyriausybės kanceliarija 2021 m. birželio 7 d. raštu Nr. PSA-1079 pranešė Pareiškėjui, kad gavo jo Kreipimosi,

adresuoto Globos namams, kopiją, kad su jos turiniu susipažino ir persiuntė jį Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai. 2021 m. birželio 8 d. raštu Pareiškėjas kreipėsi į Vyriausybės kanceliariją, skųsdamas LRVK pareigūnų veiksmus (neveikimą), reaguojant į jo Kreipimąsi (dėl pažymos apie priimtus dokumentus nepateikimo, dėl teisės aktuose nustatyto termino persiųsti asmens kreipimąsi nagrinėti kompetentingoms institucijoms pažeidimo, dėl Pareiškėjo neinformavimo apie Kreipimosi persiuntimą kitai institucijai (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai). Vyriausybės kanceliarija atsakydama į šį kreipimąsi 2021 m. birželio 14 d. raštu Pareiškėjui paaiškino, kad jo keliami klausimai pagal kompetenciją (įstatymų nustatyta tvarka) nepriskirtini Vyriausybės kanceliarijai (prašoma iširti su Vyriausybės kanceliarijos veikla nesusijusias aplinkybes, nurodytas Pareiškėjo pateikiamuose dokumentuose) ir kad informacinio pobūdžio raštai patys savaime nesukelia asmenims teisinių pasekmių, todėl pagrindo pradėti administracinę procedūrą nenustatė.

Dėl administracinės procedūros

9. Pažymėtina, kad Vyriausybės kanceliarija reagavo į Pareiškėjo 2021-06-08 skundą, įvertino jame nurodytas aplinkybes, priėmė sprendimą nepradėti administracinės procedūros ir paaiškino šio sprendimo motyvus. Viešojo administravimo subjektas, gavęs informaciją apie galimai padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu, tačiau tai nereiškia, kad jis privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys (šios pažymos 6.2 punktas).

Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad administracinė procedūra – tai viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmis, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. Skundas – tai asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti. Kaip yra išaiškinta teismų, informacinio pobūdžio raštai nesukelia asmenims teisinių pasekmių, jais nenustatomi kokie nors patvarkymai (įpareigojimai) asmenims (žr. teismų praktiką; šios pažymos 6.1.1 ir 6.1.2 punktai). Pagal savo pobūdį pranešimas dėl rašto persiuntimo nagrinėti kitai institucijai yra informacinio pobūdžio, todėl negali būti apskundimo teismui dalyku.

Pažymėtina, kad administracinė procedūra pradedama ne dėl visų viešojo administravimo subjekto gautų asmenų prašymų ar skundų. Viešojo administravimo subjektas, gavęs prašymą ar skundą ir susipažinęs su jo turiniu, nustato, koku būdu jis turi būti išnagrinėtas, ar kiekvienu atveju turi būti pradėta administracinė procedūra.

Draudimas persiųsti (perduoti) skundą nagrinėti pareigūnui, kurio veiksmai yra skundžiami, taikomas pradėjus administracinę procedūrą, tačiau šiuo atveju administracinė procedūra net nebuvo pradėta. Be to, Pareiškėjas 2021-06-08 skunde nenurodė konkrečių pareigūnų, dėl kurių veiksmų skundžiasi, o ir Vyriausybės kanceliarijos 2021-06-07 rašto ir 2021-06-14 rašto rengėjai yra skirtingi.

Dėl Kreipimosi persiuntimo kitai institucijai

10. Pagal nustatytą teisinį reguliavimą, prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu prašymas ar skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui.

Pagal tyrimo medžiagą spėjama, kad Kreipimasis nebuvo adresuotas Vyriausybės kanceliarijai, jai pateikta tik kopija. LVAT išaiškinimuose rašoma, kad viešojo administravimo subjektas neturi prievolės atsakyti į prašymą, jeigu jame adresuotas kitas viešojo administravimo subjektas, o jam šis prašymas buvo siunčiamas tik žiniai (šios pažymos 6.3 punktas).

Be to, Pareiškėjo Kreipimesi keliami klausimai susiję su mirusio asmens duomenų apsaugos reikalavimų galimais pažeidimais, kurių nagrinėjimas nepriskirtas Vyriausybės kanceliarijos kompetencijai. LVAT jurisprudencijoje yra išaiškinta, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu (turi remtis įstatymu ir atitikti jo reikalavimus), viešojo administravimo subjektų veikla turi būti vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, o bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatytą kompetenciją (*ultra vires*), pripažįstami neteisėtais (šios pažymos 6.4 punktas).

Seimo kontrolieriaus nuomone, Vyriausybės kanceliarija nepažeidė teisės aktuose nustatytų reikalavimų, kadangi Kreipimasis buvo adresuotas kompetentingam jį nagrinėti subjektui (Globoš namams), kaip mirusio asmens duomenų valdytojui, o ne Vyriausybės kanceliarijai, todėl šiuo atveju negalima konstatuoti instituciją pažeidus teisės aktuose nustatytą 5 darbo dienų terminą Kreipimuisi persiųsti.

Taip pat akcentuotina, kad atsižvelgus į gero administravimo principą 2021-06-07 raštu Kreipimasis buvo papildomai persiųstas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir apie tai Pareiškėjas informuotas tuo pačiu raštu.

Dėl pažymos apie priimtus dokumentus išdavimo

11. Vadovaujantis Taisyklių nuostatomis (24 punktas), priėmus prašymą ar skundą, asmens pageidavimu įteikiama (išsiunčiama) nustatytos formos pažyma apie priimtus dokumentus.

Kaip paaiškinimuose nurodo Vyriausybės kanceliarija, pažyma apie priimtus dokumentus Pareiškėjui nebuvo pateikta, nes LRVK nėra įgaliota spręsti Pareiškėjo Kreipimesi keliamų klausimų (Pareiškėjo Kreipimasis nebuvo priimtas nagrinėti). Vyriausybei pateikta tik žiniai Kreipimosi kopija, į kurią ji neturėjo pareigos atsakyti. Be to, kaip rašo Vyriausybės kanceliarija, vadovaujantis gero administravimo principu, elektroniniu būdu Pareiškėjui buvo pranešta jo Kreipimosi gavimo data (2021-05-26) ir dokumento registracijos Vyriausybės kanceliarijoje numeris (PSG-2686).

12. Apibendrinus tai, kas pirmiau išdėstyta, darytina išvada, kad, vadovaujantis / remiantis teisės aktais nustatytu reguliavimu, teismų praktika, Seimo kontrolierių įstatyme, Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintais objektyvumo, teisingumo, protingumo, proporcingumo, efektyvumo ir kitais principais, Seimo kontrolierius neturi pagrindo nesutikti su Vyriausybės kanceliarijos pozicija ir Vyriausybės kanceliarijos pareigūnų veiksmuose, nagrinėjant Pareiškėjo 2021-06-08 skundą, neįžvelgia biurokratizmo požymių, todėl Skundas atmestinas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

13. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Vyriausybės kanceliarijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) **atmesti**.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas